

Høringssvar til Forslag til ny byggteknisk forskrift (TEK17)

§ 7-3. Sikkerhet mot skred.

Se vedlagte dokument

Se vedlegg

- [Høringssvar - TEK17.pdf](#)
-

Direktoratet for byggkvalitet

Høringsvar - forslag til ny byggt teknisk forskrift, TEK17

Det vises til oversendelse fra Direktoratet for byggkvalitet av 10.11.16 med forslag til ny byggt teknisk forskrift, TEK17.

Det fremgår at direktoratet også ønsker innspill til andre forslag til endringer i TEK enn de som nå er foreslått. Vi ønsker i denne sammenheng å komme med innspill knyttet til forskriftens kapittel 7, sikkerhet mot naturpåkjenninger.

Vi har ingen merknader til de foreslåtte endringene i § 7-3 om kvikkleireskred.

I veiledningen til § 7-3 første ledd er det antydnet at skredtype, størrelse og skadefenomenets type skal virke inn på hvilke typer bygninger denne bestemmelsen gjelder for. Her savner vi en utdyping av hva som menes. Slik bestemmelsen og veiledningen til første ledd er i dag mener vi den bør gjelde relativt likt for alle typer naturpåkjenninger (flom, stormflo, skred eller sekundærvirkning av skred). En bør fokusere på en hendelsesintensitet og konsekvens; er det en hendelse som vil sette det sårbare byggverket/funksjonen ut av drift? Det vesentlige er om konsekvensen av at byggverket/funksjonen rammes er uakseptabel for samfunnet, uavhengig av om det er flom, steinmasser eller snø som er årsaken. Bestemmelsen kunne da vært lagt til § 7-1?

Når det gjelder kravene til sikkerhet mot skred i § 7-3 (2) ser vi at i noen tilfeller vil ovenforliggende skog være en forutsetning for at sikkerhetskravene kan oppfylles og byggegrunnen kan anses å være tilstrekkelig sikker. Dersom skogen senere blir hogd, vil ikke kravene til sikker byggegrunn lenger være oppfylt, og utbygging bør derfor ikke tillates uten at det kan stilles krav som sikrer opprettholdelse av skogen. Vi kan ikke se at dette forholdet er særskilt vurdert i veileder til teknisk forskrift eller temaveilederen «Utbygging i fareområder», ut over at det vises til at bevaring av skog og riktig skogskjøtsel er viktig for skredforebygging i bratt terreng. Vi mener derfor at det vil være hensiktsmessig med en klargjøring av hvilke krav som i slike tilfeller bør stilles i forbindelse med en søknad om utbygging for å sikre slik opprettholdelse.

Videre mener vi at det vil være hensiktsmessig med en klargjøring av forholdet mellom TEK § 7-3 (3) og § 7-4 (2). Mens unntakene i § 7-3 (3) setter begrensninger på inntil 50 m² BRA, åpner unntaket i § 7-4 (2) for enkelte «mindre» tiltak. Videre åpner § 7-3 (3) i tillegg for bruksendring og ombygging, tiltak som ikke er nevnt i § 7-4 (2). Vi ser det som noe uklart hvilken selvstendig betydning § 7-4 (2) er ment å ha ved siden av § 7-3 (3), og mener det bør vurderes om det bør skje en harmonisering av disse unntaksbestemmelsene.

Når det gjelder unntak for bruksendring i § 7-3 (3) bokstav b fremgår det av veilederen til teknisk forskrift at det kan gjøres flere bruksendringer/ombygginger «så lenge ingen av dem omfatter 50 m² BRA eller mer og de har liten konsekvens for personsikkerheten». Vi ser det som noe uklart om man her har ment at flere bruksendringer/ombygginger *til sammen* ikke skal overstige 50 m² BRA, eller om det skal forstås slik at det ikke er noen øvre grense for hvor store arealer som kan bruksendres over tid, så lenge dette har liten konsekvens for personsikkerheten. Særlig ved bruksendring av næringsbygg der det tale om endring i typen virksomhet som drives, som innebærer samme eller mindre personopphold enn eksisterende bruk, ser vi at det kan oppstå problemstillinger knyttet til bruksendring av større arealer. Vi mener derfor at dette bør presiseres.

Vi mener videre at veiledningen knyttet til § 7-3 og § 7-4 første ledd gir rom for misforståelser: Er det mer uakseptabelt at en barnehage eller et sykehjem ligger i et fareområde for sekundære effekter av fjellskred som flodbølge, enn direkte i fjellskredets utløpsområde? Ved fare for fjellskred der en ikke gjør bruk av bestemmelsen i § 7-4, vil f.eks. barnehage og sykehjem ligge i sikkerhetsklasse S3 etter veilederen, mens en ved å ta i bruk bestemmelsen i § 7-4 altså endrer sikkerhetsklasse for disse byggtypene til å være omfattet av 7-3 første ledd. I et tenkt scenario der sannsynligheten for skred er satt til lavere enn 1/5000 vil altså barnehagen kunne ligge direkte i skredbanen men ikke i et evt. flodbølgeutsatt område lengre unna, selv om det er etablert overvåking, varsling og beredskap knyttet til skredområdet. Her mener vi veilederen må være konsistent, og sikkerhetsklassene må være gjennomgående for alle typer hendelser (flom, stormflo, skred og sekundære virkninger av skred).

Videre indikerer veiledningen til § 7-3 første ledd, punkt 1 og 2 en vesentlig høyere terskel for begrepet «særlig stor konsekvens» enn punkt 3. De to første punktene sier implisitt, at omfattende personbruk i seg selv ikke er nok til å gi «særlig stor konsekvens». Ei boligblokk, en skole eller et hotell hører normalt hjemme i sikkerhetsklasse S3, selv om disse byggene kan ha flere hundre beboere/brukere. Punkt 3 definerer «akutt forurensning» som «særlig alvorlig konsekvens», uten å gradere «akutt forurensning». Man skiller ikke mellom et oljeraffineri og en bensinstasjon. Vi mener at dersom et stort skred eller en flodbølge treffer et bygg med flere hundre beboere/brukere, så er dette tross alt mer alvorlig enn at en bensinstasjon blir truffet. Vi anbefaler at man ser på punkt 1, 2 og 3 i veilederen på nytt, og kanskje spesielt ser på eksemplene knyttet til akutt forurensning som har en lav terskel i forhold til det man aksepterer av risiko for liv og helse.

Vi har en case i vårt fylke som illustrerer problemstillingen nevnt over:

16 km vest for Molde ligger Opstadhornet som kan utvikle fjellskred og flodbølger i Romsdalsfjorden. Faresonen omfatter blant annet Molde sentrum og kommunesenteret i Vestnes. Sannsynligheten for et stort skred og med påfølgende flodbølger er estimert til

1/10 000 pr år (NGU og NGI). Dette er lavt og under grenseverdien for sikkerhetsklasse S3 - 1/5000 pr år (TEK-01.07.10). Men sannsynligheten er der – og TEK sitt «nulltoleransekrav» gjelder.

Da risikoen knyttet til Opstadhornet ble kjent, kom det mange bekymringsmeldinger fra publikum og media. Dette skalerte opp et par år seinere da myndighetene la ned byggeforbud for et nytt sykehus nær strandsonen i Molde. Et typisk spørsmål og kommentar var at – «hvis det ikke kan bygges sykehus på grunn av mulige flodbølger, hva da med sikkerheten til de mange tusen menneskene som bor eller har sitt daglige virke innenfor faresonen?». Etter hvert lyktes vi (FM/FK) med å formidle realitetene og nyansene i saken: Det er fare for skred og flodbølger, men farenivået er marginalt og fører ikke til et utbredt byggeforbud – men et sykehus har ekstraordinære sikkerhetsbehov som fordrer tilsvarende sikkerhetskrav. Denne logikken og argumentasjonen vil ikke holde i forhold til en bensinstasjon, uansett hvor mye det vises til regelverket. Et byggeforbud mot en bensinstasjon i denne faresonen, vil være et signal om en alvorlig risiko – en risiko som vi ellers bagatelliserer overfor lokale myndigheter og de mange tusen menneskene som bor og har sitt daglige virke innenfor faresonen.

Ved flere plansaker i flodbølgeutsatte områder, har vi sett en praksis der NGI tolker deler av oppskyllingsområdet (en sekundærvirkning av skred) som flom. Dette gjelder områder der dybden er under 2 m og der produktet av dybde og vannhastighet er lavere enn 2 m/s. Hvis dette er en godkjent praksis, mener vi den må beskrives i veiledningen på en god måte. Tilsvarende er gjort ved flom (§ 7-2) der flomhendelsen skal vurderes som en skredhendelse når hastighet og vanddybde tilsier det. Det har vært store utfordringer for kommunene å forholde seg til hva slags risiko som gjelder for de ulike områdene.

Avslutningsvis vil vi påpeke behovet for en tydeliggjøring når det gjelder vilkårene for å tillate utbygging i flodbølgeutsatte områder i § 7-4. Bestemmelsen stiller blant annet krav om at utbygging må være av «avgjørende samfunnsmessig betydning» og at «det finnes ikke andre alternative, hensiktsmessige og sikre byggearealer». Ordlyden tilsier derfor at det skal mye til før det kan godkjennes utbygging i slike områder. Vi opplever likevel i praksis at det i de konsekvensutredningene og analysene som utarbeides i forbindelse med slike planer, ikke legges til grunn en så restriktiv holdning som ordlyden skulle tilsa. Vi ser derfor et behov for en klargjøring av veiledningen til denne bestemmelsen, som i større grad presiserer hvor strengt disse kravene skal praktiseres.

Med hilsen

Janne Woie (e.f.)
Ass. direktør

Bente Thornes Kosberg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.